

היינט 8 זייטן.

Radom, dnia 1 Maja 1931 r.

ראדאָם, פרייעזאג י"ד אייר תרצ"א

Redakcja i Administracja

Radom, Szwarlikowska 20.

Oddział w Kielcach.

אָנאַנסען - פרייעז:

אין טיילעסער שורה: פארן טעקסט 40 גר.

אין 50

נאכ'ן 25

די 1-טע אין לעצטע וייט ענטהאלטען

8 שפאלטען

אין טעקסט 4

רעדאָמער-קעלעצער לעבן

מיטוואך 19 אייר (6 מאי)

פאלט אייט די צווייטע שמערצליכע יאהר-צייט פון אונזער געליבטען און אונפערגעסליכען מאן און פאטער

נ ת ז ז י ג מ א ז ז"ל

אין דעם זעלבן טאג 10 אויגער פארמיטאג וועט פארקומען אויפ'ן קבר אהזכרה, אויף וועלכער מיר פערזעטען קרובים, פריינד און בעקאנטע.

די שרייערענדע

פרוי און הינדער.

דער סוחרים-פעראייין אין ראדאָם

מאכט בעקאנט וויינע מיטגלידער דאס דעם 6-טען מאי מיטוואך קומט פאר די 2-טע יאהרצייט פון דעם טראגיש-אומגעקומענעם לאנגיעריגען

פרעזעס פון

סוחרים-פעראייין

דינסטאג דעם 7-טען מאי 8 אויגער אוועק קומט פאר אין לאקאל פון סוחרים-פעראייין א שרייב-אקאדעמיע.

מיטגלידער ווערען געבעטען מאסענווייז צוקומען.

ראט, פערזאנלעכע, שוויס-געריכט

פון סוחרים-פעראייין.

דינסטאג ל"ג בעומר 5/5 ד. י. 8 אווענד

קומט פאר אין לאקאל פון סוחרים-פעראייין די פערערליכע פערפונג פון

אריין = ישראר = באזאר

דער באזאר וועט זיין אפן אין משך פון 8 טעג פון 10 פרייה ביז 11 אדער. — איינע באזאר געפינען זיך צום פערקויפן אלעראט סחורות, יאט מען קען בעקומען מיט 20% ביליגער. — די גאנצע יידישע פוסולקע יונג ווערן איינגעלאדן צו בנזוכען די אויסשטעלונג און קויפן דאס אלע נויטיגע זאכן אין משך פון די עטליכע טאג. — דער באזאר איז פערזעהן מיט אריינען בושעט. — זעהר פיעל אט-אקציעס. — בעזונדערס רייך פארטעמען איז דער ארץ-ישראל-קאסע. אט דאמיינע געוויסען אין אויסארבייטונגען. — קומט מאסענווייז.

BUCHALTER

wykwalifikowany z gruntowną znajomością języków polskiego i żydowskiego w mowie i piśmie

potrzebny

Oferty pisemne z załączeniem odpisów świadectwa będą przyjmowane w biurze "T O Z U" codziennie, od godz. 3.30 do 4 pop. do d. 10 Maja r. b.

JANINA FRAJDAS

LEKARZ-DENTYSTA

przyjmuje w swoim nowoczesnie urządzonym gabinecie

w godzinach 10—1 pp. i od 3—6

Radom, Żeromskiego 33.

טעאטער "אזמאיטאשטש" ראדאָם.

רודאלף זאמלאווסקי

לעצטער גאסטראל

פון פעריהמעטען ארטיסט

פרייערע שרייב-אקאדעמיע צום פערשטען מאי 9 אווענד פרייטאג דעם 1 מאי 9 אווענד אין 4 אקטען פון א. היעוויורקע

שוויק פון קאמפאזיטאר מ. האכבערג

אהרן-חיים רודאלף זאמלאווסקי

אדמיניסטראטאר זאנדער ג.

פארפערקויף פון בילעטען ביי ה' אויגעהאפט, לופלינער 9.

די אויפגאבע — געזונד מאכען די קהלה.

עס האלט איבער געווען אנצווייזען בעסערען, האבען, ביי זייער בעסטען בערטיקט אי עס זעהט אויס דער מצב ווילען, נאָרנישט געקענט אויסטוהן אין אונזערע קהלות אין פוילען, פון דער קלענסטער ביז דער גרעסטער, געשטערט.

מיר ווייסען, אז אלע זענען זיי קראנק אויף, ריסוק איבער, די גלידער פון דעם פאָלקס-קערפער וואָס רופט זיך קהלה, זענען צושטענערט, און דערי-בער קען דער קערפער זיך נישט האַל-טען, נאָר ער וואַקלט זיך אויף אלע זייטען.

און די קרענק פון דער קהלה האָט זיך פערשלעפט פון דער גאָס, פון דער יודישער גאָס, האו מען זעהט די צו-שפליטערונג און צוברעקלונג אויף יעדען טריט, אז קיין יוד קען זיך מיט'ן צווייטען נישט אדורכרעדען, ווייל יעדער האָט שוין גאָנץ אנדערע מיינונגען און אנשטאנדען, ווייל יעדער גע-הער צו א צווייטער ריכטונג, און מוז זיך האַלטען שטרענג אין איהרע פרינ-ציפּען.

מיט די דאָזיגע לאַזונגען איז מען געקומען אין דער קהלה, מען האָט נישט אין זינען געהאָט קיין טובת הכלל, ס'רוב מיטגלידער פון דער קהלה האָבען אפילו נישט געהאָט קיין שום חוש פאָר'ן יודישען ציבור און זיינע גויטשענדיגקייטען, און די עטליכע מענ-שען וואָס זענען יאָ געווען פעהיג און פאָטיג, וואָס האָבען געהאָט די גויטיגע פערשטענדניס פאר די הצטרכות'ן פונם כלל, און געוואַלט וואָס מעגליך אויס-צו-האַרבע, לומדי'שע שאלה צו די "גדולי ישראל" פון דער "אגודת ישראל".

מיר קאָפירען דאָ איהרע באַריעם-ליכע שאלות-תשובות, וואָס א ראדאמער יוד, קענט נישט קיין עס-הארץ, אבער נאָך ערגער ווי אַנעם-הארץ — אַל-גלוח, לאַ עלינו, האָט די טעג צוגעשיקט נאָך האַרשע אינס'צק, פון דער-אגודה הקירושית, אין צוזאמענהאנג מיט די אַנקאנענדיגע קהלה-וואַהלען.

י'מרונו רבותינו: א מאן האט די אשה זיינע געהט נישט אין קיין פאה-נכרית (שייטעל-בלעז) נאר אין די בלויע "קירלעס", אין די

זעלבסט מוז אליין איהרע אַנשטאַל-טען אויסהאַלטען, קענען דאָך קיין צוויי מיינונגען נישט זיין, אז דאָס מוז געשחון הערען דורך דער קהלה, אז די אלע אינסטיטוציעס מוזען זיך גע-פונען אונטער איהר אויפזיכט, און ממילא מוזען זיך אין דער קהלה גע-פונען אונזעלכע מענשען וואָס זאָלען בעזונדען די גויטיגע קוואליפיקאציעס, ערפאחרונג, און פערשטענדניס פאַר אַלע זאָכען.

דערווייל טהוט יעדער וואַהל-קאָמי-טעט דאָס זייניגע, ער שטעלט צונויף זיין קאנדידאטען-ליסטע, אין עס איז דעריבער דער הוב פון יעדער ריכטונג וואָס גרייט זיך צו געהן צו די וואַה-לען בעזונדער, אז זיי זאָלען מיט דער אמת'ער אויפריכטיגקייט בעאָבאַכטען אויב צווישען זיי געפונען זיך די מענ-שען, וואָס זענען בכה מיטצוהעלען, אז די קהלה זאָל רעאָרגאניזירט ווערען

NOWOCZESNE RADJO-ODBIORNIKI
KRYSZTAŁKOWE i LAMPOWE.
GŁOŚNIKI — SŁUCHAWKI — BATERJE.
Ladowanie i naprawa akumulatorów
i PATEFONY walizkowe i szafkowe.
SPRAWDZANIE, NAPRAWA i PRZE-
RABIANIE RADJO-ODBIORNIKÓW
po cenach bardzo przystępnych.
BIURO RADJOTECHNICZNE
ZENON GAŁCZYŃSKI
RADOM, ul. Marjacka 12. — Telef. № 318.

טאקי, וואָס האָלן זיך אין אַלע חטאי בקרוב—טאקי אינס הייליגען זכות פון טיגער'ן און, בצוה"ר, אַ געראוירטער... מ'זאָל פוקען אויף מיר, פאַר איך טאקי, שורת חדין נישט צווייגומען בסוך פרנסים וקרואי הערה, איך בין אסור לבא ב'קהל' פאַר דאָס אַבער — את זו לעומת זה—איז דאָס חלקי שני' מינס ד. ה. די ווגתי שתתי, שוון דוקא נישט קיין "היינטיגע", נור אַנ'... "איינערנעכטיגע", כ'פ'ין צו זא-גען: וי איז אַנ'אמת'ע אשה כשרה — אפילו לפהררין מן המהדרין, וואָ-רום אַ חוץ, וואָס זי טראָגט כסדר—ווי אלע יודישע יידענס—א שייטעל אויפ'ן קאפ, טראָגט זי אויך—אזוי ווי איהר הערט—א שפאַר בערדעל אַ שיטערס אויף דער גאָמבע...

אין אַלע חטאי פוקען אויף מיר, פאַר איך טאקי, שורת חדין נישט צווייגומען בסוך פרנסים וקרואי הערה, איך בין אסור לבא ב'קהל' פאַר דאָס אַבער — את זו לעומת זה—איז דאָס חלקי שני' מינס ד. ה. די ווגתי שתתי, שוון דוקא נישט קיין "היינטיגע", נור אַנ'... "איינערנעכטיגע", כ'פ'ין צו זא-גען: וי איז אַנ'אמת'ע אשה כשרה — אפילו לפהררין מן המהדרין, וואָ-רום אַ חוץ, וואָס זי טראָגט כסדר—ווי אלע יודישע יידענס—א שייטעל אויפ'ן קאפ, טראָגט זי אויך—אזוי ווי איהר הערט—א שפאַר בערדעל אַ שיטערס אויף דער גאָמבע...

„סעזאנאווע" סחורה

פונ'ם, סוחר' זעליג פ. קלאקעס' השם ישמרנו—טאָר ער דאָך, לויט'ן דין פון די היינטיגע "פופקים אחרונים", נישט אויסגעוואלט הערען אלס פרנס, כירוע, מילא, איז דאך דערפון משמע, אז דער מאן ווערט, דעמאלט צאָלן, גתם בעון האשה, ד. ה. אז ער ווערט געשטראַפּט אין דער יו-דענעם חטאים.

לכן, פרעג איך אייך, מורי רבנותי הגדולים, אויב פערקעהרט — אויך צו פלומר צי קענען ווידער דעם ווייביס זכיות און מעשים טובים — אַמאָל פגין זיין אויפ'ן מאן אין פאַר, ווען ער בעצמו איז אַ קא"עריגער, אַ קלינק'?

דהיינו אַ שטייגער, ווי איך הקטן

גרויסער פאליטישער פראצעס אין ראדאם.

די ראטמענער מיט'ן ג. שטאדט - פרעזידענט בראש אויף דער בעשולדיגונג'ס - באנק פאר אָננעהמען אַ אַנט-רעגירונג - רעזאָלוציע.

פאַריגע וואָך איז אין היגען קרייז צו 3 חדשים תפיסה און די איבריגע געריכט פאַרעקומען אַ אינטערעסאַנט צו 1 חודש תפיסה. טער פאליטישער פראצעס געגען די די פערשטע האַבען אַפּעלירט און ראטמענער פון שטאדט-ראש פאר אָננעהמען אַ רעזאָלוציע אין העלכער עס ווערט אָנגעגרייפט די מאכט אין צוזא- מענהאנג מיט'ן ארעסט פון די רעפּו- טאטען אין בריסק.

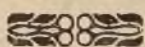
די פאַרגעשיכטע פון דעם פראצעס איז פאַלגענדע:

דעם 30 סעפטעמבער איז פאַרגעקוי- מען אַ עפענטליכע זיצונג פון שטאדט- ראש, אויף וועלכער די ראטמענער פון פ. פ. ס. האַבען אַריינגעטרעטען אַ רע- זעלוציע, וואָס פראָטעסטירט געגען די מאכט פאר איינשפאָרען די דעפוטאטען אין דער פריסקער תפיסה און אַ צוויי- טע רעזאָלוציע, וואָס קריטיקירט שאַרף די האַנדלונג פון דער היגער פאליציי. בעת דעם צענטראל-לעוו-צוזאמענפאָר דעם 14 סעפטעמבער אין ראדאם.

דעם 23 נאָעמבער ס. י. איז פאַר- געקומען דער פראצעס געגען די ראש- מענער און דאָס געריכט האָט איינגעזע- הען אַז די בעשולדיגטע האַבען עובר געווען אויף די פאראַרג. 203, 154, 51 פון שטראָף-קאָדעקס און האָט פערמשפט 5 פון די בעשולדיגטע און צווישען זיי דער ג. פרעזידענט דעפּ, גושעטשנא- ראַחסקי, ג. וויצע-פרעזידענט אויעמבלא,

וואָרצאָ בלעז) דעם ערל ר' וואָלדיס- וואַשניט, אזוי איז דער זעלבער פּרנס

וועט געוויס יעצט חידע-אמאָל ארויס- געשטעלט ווערען. פּער די תורה- טרייט, אלס קאָנדידאט צו דער נייער- רעליגיעזער קהלה-איז דאָך א פרישע פראגע: ווי אזוי איז דאָס עסען דעם סטרוואַצקער יאָפּאָק - אין הסכם מיט'ן... אגוד'אצקע פאַרגאָרף 20. סיידען, אַז ס'זאָל שוין באמת נישט זיין קיין הבל צווישען אַ דאָזיקר און זיין דאָזיקער... ס'איז ידו, כידו דמי... בתמיחה אָטו. בנאָליעבראָרעס' ציוניסטען עסקינא...?

קוראָר, וועלכער טראָגט אַריין אַ פאַר- שלאָג, וועגן אַרויסרופען נאָך 20 ערות פון דער בעשולדיגונג. דאָס געריכט שמיאראַווסקי און בערע-סאָ, וועלכע שטימט איין מיט'ן פאַרשלאָג פון פראַ- קוראָר און האָט דעם פראצעס אָפּגע- לייגט ביז דעם 29 ד. מ.

ר י נ ג

פון דער יודישער טור און ספאָרט געזעלשאַפט "מ כ פ י" איז ראדאָם.

מכבי" רופט ארויס: די עקזעקוטיווע פון וועלט-פערבאנד, "מכבי" אין ווארשא. די פערזאָנלעכע: פון דער ציוניס- טישער זיג. אין ראדאָם; פרויען-גע- זעלש. "חיה" אין ראדאָם. די יודישע טור און ספאָרט-געזעל- שאַפטען:

בר-כוכבא-ראדאָם; מכבי"-ווארשא; מכבי"-קראקאוו; מכבי"-ווילנא; מכבי"-קיעלצין; מכבי"-סאָסנאָויעץ; הכח"-בענדין.

צום אונטערשיצען די זאמעל-געלד- אַקציע לטובת דעם אויפבויע-טאָג פון דער גימנאסטישער-זאל ביי דער יוד. טורן און ספאָרט-געזעלשאַפט "מכבי" אין ראדאָם.

ה' יאָנאס קירשענבויס שפּענדעט 15 זלעטעס און רופט ארויס: די ה'ה: ישראל ליעטש - ראדאָם, מאַנושקי 5 ד"ר קאדישעוויטש-לוב- לינער 11, ד"ר פאָסטמאן-מאריאצקא 12, ד"ר קליינבערגער - דלוגא 26, ד"ר זשאַפּענער - לובלינער 34, ח' מענישק זעטאָך - 33, אינזשיניער ה' צימערמאן - 33.

אינזשיניער מ. וואַנעבערג שפּענד- דעט 15 זל. און רופט ארויס: פראַל העלענא זיידענשניר - ראדאָם, וויטאָלרא 2, ירענא קיראָווער-לובל. 9, ה'ה: מאג. אברהם סאָפּע - 23, מאג. סעלים קיילער - 34, משה סאָווע - מלעטשנא 5, זענאָן טייטעלבוים - לובלינער 20, נוסטאָו ברעסלער שפּענדעט 10 זל. און רופט ארויס:

ה'ה ד"ר שענדעראַוויטש-פילסודזקי 16, סאטאר - לובלינער 12, פרוי "ראַקאָש" - פילסודזקי 13, ה'ה טעכניק-דענט. מאַשקאָוויטש-לוב. 87, שיינבערג-שענאָקא 15, אראָף קליינזרט-1-טער מאי 39, אלעקסאנדער ראַטענבערג-לוב. 34, משה רובינשטיין - 30.

ה'ה ד"ר שפּענדעראַוויטש-פילסודזקי 16, סאטאר - לובלינער 12, פרוי "ראַקאָש" - פילסודזקי 13, ה'ה טעכניק-דענט. מאַשקאָוויטש-לוב. 87, שיינבערג-שענאָקא 15, אראָף קליינזרט-1-טער מאי 39, אלעקסאנדער ראַטענבערג-לוב. 34, משה רובינשטיין - 30.

אלסאהאל - פערבאט איז די פאבאר - טעג.

פון דער סטארטסטא בעט מען צוועק צו דערהאלטען די גרונדונג און אונז מודיע צו זיין:
אין שייכות מיטן פארשטעהענדען ווערען אלע אלקאהאל-קאנצענטראציען פאבאר פון יאָר 1910, ווערט פערבאט-טען דער פערקויף פון אלקאהאל-געטראנקען.

דער פערבאט איז חל טון 1 ביזן 19 מאי ביז 4 א זיגער ג. מ. ד. ה. אין דער צייט ווען די פאבאר-קאמיטע איז טהעטיג.
דער אלקאהאל פערבאט אין די פא-באר-טעג ווערט ארויסגעגעבן מיטן

די קרן - היסוד אקציע אין ראדאם.

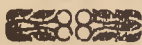
אצווענדען דעם פעוואוסטיניגען אידן פון ערפילען זיין הייליגען חוב לגבי דעם ארץ-ישראל-אויספוי.

די קרן-היסוד אקציע, וועלכע ווערט אויך היי יאר אנגעפירט דורך רעד ג. בערבאחסקי, ווערט שוין באלד פער-ענדיגט מיט א געהעריגען ערפאלג.

ניט קוקענדיג אויף דעם שווערען עקאנאמישען קריזיס און טראץ אלער-ליי ספעציעלע שטערונגען מעשטייערן זיך די שטענדיגע תורמים זעהר גערן פאר'ן קרן-היסוד. און ס'איז באמת דא א געלעגענהייט נאך אנאיריגס מאל זיך צו איבערצייגען אין דעם צויפער-קראפט פון ארץ-ישראל.

די ליבע צו ארץ-ישראל איז טיעף איינגעווארעלט ביי אידען, די גראנ-דיעזע אויפטהוועכען פון קרן-היסוד זענען שוין איבעראל בעקאנט און קיי-גע שטערונגען זענען גישט אומשטאנד

קראקאווסקי 5, ה' צבי דאנציגער לוב-לינער 27, אבנר רוסמאן - מילא, ה' בייטלער - וואלאווא 27, פריד מ. דראלער-לאדו, ה' רעכטער-לעמ-בערג, זש. בירענצווייג-קראקא, פ. קורץ-טאמאשע-מאזאויעצקי.
פנחס חיים שפערעט 5 זל. און רופא ארויס:
ה' י. קאלטמאן - שטחצא 8

פוטבאל-מעטשען מהיכי תיתא - נאר אהנע הענד...

פער טוען זיך איבער, היינט אויס, 18 די ר. ק. פ. - אנהענגער זענען נישט געהען צופרידען מיטן דערמאנטען רע-וולטאט און זיי האבען אנגעהויבען בע-ווארפען די יודישע ב"כ שפילער און זייערע סימפאטיקער מיט א האגעל שטיינער.

עס וואלט שוין געווען די העכסטע צייט, אז די ב"כ-פערוואלטונג זאל רע-אגירען דערויף אין איינמאחאל א סוף מאכען צו א זעלבע אומדערלאזבארע ארויסדעמונגען פון זייטיגען עולם, וועלכער אינאנדרוועגן אין אונזערע פאלען מיט, האנד-ארגומענטען.
אויף פוטבאל-מעטשען דארף אונזע-דיננט גילטען דער לעזונג:
גאר אהנע הענד.

ר. ק. פ. - מ. כפ"י
0 : 8 (0:1)

פאריגען שבת איז אויס'ן פאקט-פלאץ פון ר. ק. פ. פארגעקומען א מייסטער-מעטש וועגן קל. "א" צווישן די אויבע-דערמאנטע קלובן. דער מעטש האט פאר-אויסגעווען צו זיין אינסטרעסאנט, ווייל די אלעע מכבי-שפילער האבען זיך נאך א לענגערען פרוגו געלאזט איבערבעטען און אנטייל גענומען אויפ'ן מעטש, זיי האבען זיך אבער געהאלטען גוט ביז דער פויזע, נישט דערלאזענדיג דעם גענוער מאכען מעהר ווי 1 גאל, דאגעגען אויף די אנדערע העלסט פאלט די מכבי-פערטיידיגונג אב פון כוח און דאט ווצט אויס די ר. ק. פ. - מאנשאפט און שיסט 7 גאלען.

בר - כוכבא - ר. ק. פ. 2 : 0 (1:0)
הי ס'ווייזט אויס האט דער פוטבאל-שפילער ביי אונז אין ראדאם אנגענומען א ערנסטען פאראקטער אזוי, אז ס'איז גישטא כמעט קיין איין מעטש, וועלכער זאל זיך נישט ענדיגען מיט קיין גע-שלעגערען. דאס איז דאמאלס ווען ב"כ שפילער מיט א נישט-יודישע דרו-זשינע, וועלכע נישט קענענדיג ארויס קיין זיגער מאראליש, ווילען זיי כאטש זיך פערמעסטען מיט א פיזישען רע-וואנזש.

דער לעצטער מעטש בר-כוכבא - ר. ק. פ. האט אביסעל דערניריגט די לעצטע מיט דעם, וואס ב"כ האט צוליב נישט-פאראוויסגעזענע סיבות גע-מוזט ארויסטרעטען אום מיט 5 רעזערו-שפילער אויף וואס ר. ק. פ. האט זיך נישט געריכט. און דאך האט ר. ק. פ. דערגרייכט נישט מעהר ווי 2:0. דער שפילער האט צוליב פערשטענדליכע טעמים שוין נישט געקאנט זיין אינטע-רעטאנט. הייל ביי ב"כ האבען געפעהלט די בעסטע שפילער, דאגעגען ר. ק. פ. איז ארויסגעטרעטען אין פולען קאמ-פלעט.

מען מוז מודה זיין, אז ביי אונז ס'טוואציע האט זיך ב"כ געריכט אויף א גרויסען דורכפאל צו וועלכען ער איז געהען צוגעגרייט. אבער ווי ערשטוינט זענען אלע געהאָרען, ווען מ'האט בע-פערקט, אז ר. ק. פ. שפילער זעהר שוואך און נאר א דאנק א "ווש" גע-לונגט זיי צו דערגרייכען 1 גאל אויף דער ערשטער העלסט און א צווייטען צום סוף פון דער אנדערע העלסט.
שעידס-ריכטער-ה' גלינקין.
צו א טאנצאל איז ערשט געקומען נאכ'ן מעטש אין שאטניע וואו די שפי-

20 הילאמעטער צופוס?
א קלייניגקייט! אויב מען האט אויף די שיך די גומע-אפצאסען פערסאן יעדער טריט אויף די גומע-אפצא-סען פערסאן איז אנאנט פעררגני-גען. ווי דאס מאל פער-טער פון לעזערע-אפצאסען.
באמת, ס'איז נישטא קיין שום בעטערע ווי די אפצאסען פערסאן. כמעט איין מאל צו פראפירען

די שטאדט-גאזאוויניע
— פערקויפט —
הורט און דעטייל
פרעפארירטע סמאלע - קארבאלינאום
און קאקס
צו בעדייטענד פיליגע פרייזען
— סיהרט —
גאז = אינסטאלאציעס
וואנע אייוועלעך
היבלעך צו האכען
אייוועלעך צו ווארימען
— בעשטעלונגען נעמט אן —
GAZOWNIA MIEJSKA
MŁOZIANÓW, Tel. 134 skrz. p. 28

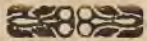
ראדאמער סאנאציע = לידער בעמיהען זיך אויסצוגלייכען די קעמפפענדע צדדים ארום דער קהלה.

בריעף פון דער „אגודה“, וואו זי רע-
כענט אויס אלע מיטגלידער פון דער
פערזאנלעכע מיטן פרעזעס ה' חיים
ניימאן בראש וועלכע האבען נישט בעפול-
פערטיגט דעם ה' הארמאניש צורעדען
אין זייער נאמען.

די לידער פון בע-בע-קלוב, וואס הא-
בען פערמישעלט זענען די ה"ה: דעם-
אשינסקי, רעזענט רעגוסקי און פרא-
פערטער סאדאווסקי.

געפאהרען א דעלעגאציע קיינ סעלץ

היינטיגע וואך, דינסטאג, איז קיין
קעלץ געפאהרען צום וואשינגטאן א
דעלעגאציע פון די ה"ה מענדיל האר-
וויטש, יחיאל פרענקעל און יונה זיל-
בערבערג, מיט א מעמאריאל אין שייכות
מיט דער געשאפענע לאגע ארום די
קהלה-וואהלען אין ראדאמ.

פרכטבארע טהעטיגהייט פון דער ספולדזיעלע- באנק אויף פלאץ דריטער מאי.

ענטוויקלונג און האוס און ס'איז ממילא
נישט קיין וואונדער, וואס די באנק
פערנעמט א גארט אויפ'ן אויבערן און
צווישען די קאמפערעאטיוע בענק אין
פולען און אויך דעם גרויסען צוטרוי
וואס זי האט ערוואריבען אין שטאדט
גומא ביי אלע שיכטען פון דער בעפעל-
קערונג.

רעזומאטיוז און ערקלערונגען.

זענען פערשווינדן און איך טייל בכלל
נישט מעהר קיין ענדערונג פון וועטער.
ה' ג. האט א חוק דעם מיט טאגאל
אויסגעהיילט זיין פרוי פון פאלגען פון
א שווערע גריפע און קען זיך ממש
נישט אנלויבען איבער די ווירקונג פון
טאגאל. עהנליכע פרווון האבען א סך
ליידערע געמאכט, דע-בע האבען בע-
נען רעזומאטיוז גיכט, געלענקע-נערווען
אין קאמפערעצען. איז אויך עוקר מן
השורש אויף א נאטירליכע אופן די
קראנקהייט. אונזערליך פאר'ן הארץ
מאגען און אנדערע ארגאנען ווען א-
דערע מיטעל האבען סארטירט האט
מען מיט טאגאל עררייכט גלענצענדע
רעזולטאטען. איבער 6000 דאקטוירים-
אמעסטאטן! טויזענטער געפלאגטע הא-
בען זייער געזונדהייט א דאנק טאגאל
צוריק געוואונען. פרווון אלע נאך היינט
אלין אויס, אבער פערלאנגט נאך
טאגאל. צו בעקומען אין אלע אפטייען

קיין שום התנגדות זאל מעהר נישט
געמיהרט ווערען געגען הרב קעסענ-
בערג און אזוי נאך ערמעגליכען צו
בויען די נייש קהלה אויף געזונטע נאך-
מאלע יסודות.

די אונטערהאנדלונגן זענען געפיהרט
געווארען אויף פינף זיצונגען און דער
רעזולטאט בין יעצט איז, אז פון די
פערטראקטאציעס איז גארנישט געווא-
רען.

אינסערעסאנט איז, וואס אין דער
היגער פוילישער צייטונג „זיעמא“
איז געווען פערעמענטליכע א אפענער

גען דער טהעטיגהייט פון דער וואהל-
קאמיסיע און אויך צוריקציהען דעם
רעקארט געגען דער יעצטיגער גמינע-
פערזאנלעכע בכלל.

די מעלדונג פון די בע-בע-לידער
האט אין גמינע ארויסגערופען א גרויסע
אויפרודערונג. ס'איז גלייך צוגייסנע-
רומען געווארען א עקסטרא בעראטונג
וועלכע האט בעשלאסען צו דעלעגירען
צו די אונטערהאנדלונגען פאלגענדע
ח"ה: בנימין האכמאן, חיים ניימאן,
ירחמיאל גוטמאן, אשכנזאי, זאמער און
דיר. קאסאי.

אין היגען קלוב פון בע-בע זענען
זיך פאריגע וואך צונויפגעקומען ביידע
צדדים. יעדער צד איז געזעסען אין
א אנדער שטוב, נישט וועלענדיג זיך
צונויפטרעטען מיט'ן „שונא“ די בע-
בע-לידער האבען געשפילעט די ראליע
פון אדביסער און פארגעשטעלט יע-
דען לאגער די טעיות פון צד שכנגד.
מער דער אפאזיציע צו דער היינטיגער
גמינע זענען געווען די ח"ה: משה רא-
טעבערג, יחיאל פרענקעל און מענדיל
הארוויטש, מתית קאפער, יונה זיל-
בערבערג. זי יעצטע האבען פארגע-
שטעלט פולמאכטען פון דער ציוני-
טישער ארגאניזאציע, „מזרחי“ און
ארטאדאקסען. די דערמאנטע דעלע-
גאטען האבען אויך פערלאנגט, אז
מיזאל צוריקשטעלען דעם ה' יחיאל
פראנקעל אין דער וועהלער-ליסטע און
ס'זאלען הייטער געשטארבען ווערען
די פערזאנען, וואס האבען גענאסען
פון דעלעגאציע ס'איז געזעשטאמליכע
שטיצע. די זעלבע ח"ה האבען אויך
ערקלערט, אז זיי זענען דערפאר, אז
צו די קהלה-וואהלען זאלען נישט קאנ-
דידירען קיינער פון די פריהערדיגע
פרינסיפס, אזוי מער דער אפאזיציע און
אויך פון דער היינטיגער קהלה פער-
וואלטונג.

דער אחייטער צד, ס'הייסט די דע-
לעגאטען פון דער היינטיגער גמינע האבן
געענטפערט, אז זיי זענען מסכים צו-
צולאזן 5 מאן פון דער אפאזיציע, און
נאכצוקומען נאך א רייהע ארויסגע-
שטעלטע פאדערונגען אבער בתנאי, אז
יער קאמפף איבער דעם ענין רבנות
זאל מעהר נישט עקזיסטירען און אז

ווי מען אינפארמירט אונז זאל זיך
האבען מיט א געוויסע צייט צוריק גע-
ווענדעט די אפאזיציע פון די היינטיגע
גמינע צו די לידער פון היגען בע-בע.
קלוב מיט דער בקשה, אז זייער שטע-
לונג צו דער יעצטיגער גמינע זאל זיין
א נעגאטיווע, ד"ה, אז די היגע בע-בע
זאל זיך נישט רעכענען מיט דער היי-
טיגער גמינע-פערזאנלעכע. דערביי זאל
זיך אויך האבען, ווי מיר הערען, משה-
תלד געווען ר' בן-ציון מינצבערג
אויסצוגעדיג דעם זכות פון זיין זוהן
ה' לייבאל מינצבערג, וועלכער איז
געוועהלט געווארען אלס דעפוטאט פון
דער סאנאציע. די דאזיגע קאציע האט
זיך נאך מיהר פערשטארקט די לעצטע
טעג זייט ס'איז געשאפן געווארן די וואל-
קאמיסיע ביי דער גמינע. די אפאזיציע
האט פערלאנגט, אז דער בע-בע-קלוב
זאל זיך פעטיהען, אז צו דער וואהל-
קאמיסיע זאל צוקאמפטרט ווערען
מאנשען פון זייער לאגער אין דער
זעלבער פראפארציע וואס די היינטיגע
גמינע האט דאָרט פערטרעטען. ווי
האפען מאלר ווערלאנגט א ליסטע פון
32 מאן אויסצולויבען, צווישען וועלכע
עס פיגורירען צווישען אנדערע די ח"ה
יאסעל קעניגספער, יעקב דיאמאנט,
שלמה פישמאן, יעקב וויינגארט, אפל,
ראטאלאויטש, משה הערשבערג, יונה
זילבערבערג, זעליג גאלדפארב, אליעזר
פינקלשטיין, ירחמיאל ביאלסקי, וור
קאפער, הירש מרדכי ראנציגער א. אנד.
די בע-בע האט גלייך מודיע געווען
רעגען דעם די היינטיגע סארשטעהער
פון דער גמינע, ערקלערענדיג, אז די
ה' האט האבען זיך צו זיי געווען-
דעם זענען בעדייט צוריקציהען אלע
אנקלאגעס אזוי צו דער צענטראלער,
ווי אויך צו דער ארטיגער מאכט, דע-

TEPI MOLE w ZARODKU

LOTNY-CZYSTY-EKONOMICZNY

Zakłady Przemysłowo-Handlowe

St. Żelazniczej 5-ka Warszawa-Deługa 9

שטיצט דעם ארץ = ישראל = ביזאר !

ארץ - ישראל - באזאר אין ראדאם.

סאטלאוו = אקאדעמיע.

דינסטאג ל"ג בעומר (5.5) ווערט גע- קאלקשטיין, רופניכט, פראטאן, גרין, עפענט אין לאקאל פון סוחרים-פעראיין ראזענבערג, שטיינמאן, ספרוטוס, גאט- (19.3) די אויסשטעלונג, וואס ווערט לעבט און לענגער, פריינדליכע העלפונג איינגעארדענט וורכן פרויען קרייז לעווין, רענינג זיידענעפער, שווע- טערין האנימאן, מוכמאן, גאס יונק, אין באזאר נעמען אנטויל פרוי דיר פריקמאן, דיאמאנט, קאץ, האפענדיג, לעווין, פרוי דיר קאדישעוויטש און די זילבערשטיין, שוועלמאן, הימלפארב, פרויען צמח, פישמאן, בלימעלע רא- ראזענשטיין, וויינגרט, טענבערג, ברעסלער, נעלשטיוסקא,

שבת דעם 2-טען מאי 1931 י. 7 און טען פון ק. ק. 9, הויפט ביורא אין פונקטליך קומט פאר אין לאקאל פון דער ציוניסטישער ארגאניזאציע (19.3) 25) א פייערליכע אקאדעמיע צום 70- יעחריגען יובילעאום פון פרעזידענט פון דער עקזעקוטיווע פון דער א- העלפליכער ציון, ארגאניזאציע נחום סאקעלעוו מיט'ן אנטויל פון: דעלעגיר-

ר' נתן זיגמאן נ.ע.

די צווייטע יאהר-צייט.

די צווייטע וואך, מיטוואך, הערט כער ער האט רעפרעזענטירט דעם שוין צוויי יאהר הי ס'איו אומגעקומען אויף א טראגישען אופן דער געה. פרויעס פון ראדאמער סוחרים-פעראיין ר' נתן זיגמאן, ווי אלע געדע- קען, איז דאן ר' נתן זיגמאן געפארהען אויסמיחרען זיין שליחות אין דער סאטלאווער האנדעלס-קאמער, אין וועל-

געניאלער ארטיסט רודאלף זאטלאווסקי איז ראדאם.

ראדאם האט היינט א זעהר חשוב'ען פערזענעם שלום עליכם, איז ממש באקאנט. איינער פון אונזערע בעסטע און בע- ריהמטסטע ביהנע קינסטלער טרעט היינט אויף אין טעאטער, ראזמאטיאשצ'י. פון דעם דאזיגען געניאלען ארטיסט, וואס היינט רודאלף זאטלאווסקי האט מען פיל געהערט און געלייגט, אבער דא- דאס האט איהם נאך קיינמאל נישט געוועהן. ער איז דאס ערשטע מאל געקומען צו אונז און מיט איין פאר- שטעלינג האט ער אונז געוויזען וואס עס איינט וועלכעס יודישע טעאטער און וואס פאר א שול און קינסטלע- רישער שטאף עס געפינט זיך אין דער יודישער ליטעראטור פאר דעם ביהנע- רעפערטואר.

ווער ס'איז געהען אויף דער סאט- מאנדיגער פארשטעלונג, טוביה דער מילכיגער פון אויגער קיינמאל נישט

OGŁOSZENIE

Rzeźnia Miejska i Targowiska Zwierzęce miasta Radomia podaje do wiadomości publicznej, że ogłasza przetarg na wykończenie budowy nowej targowicy miejskiej, znajdującej się obok Rzeźni Miejskiej. Blizszych informacji udziela Dyrektor Rzeźni Miejskiej Targowisk Zwierzęcych miasta Radomia w każdy piątek i sobotę od godziny 8-ej do 9-ej rano.

GARBATKA L. Rozenbergowej PENSJONAT DLA DZIECI I MŁODZIEŻY.

Pięknie i w centrum położona willa, światło elektryczne. Słoneczne i śliczne pokoje z całodziennem utrzymaniem. Smaczna wykwinna kuchnia rytualna, na żądanie jarska. — Troskliwa opieka pod kierunkiem wykwalifikowanej wychowawczyni.

Otwarcie pensjonatu dnia 1-go Maja 1931 r.

Przez miesiące MAJ, CZERWIEC pokoje dla dorosłych.

Ceny przystępne.

עפענטליכע ערקלערונג.

לויט'ן פסק דין פון ראדאמער רב שליט'א הרב קעסטענבערג בין איך עפענטליך פאסירט דעם ה' אב'יהם גראספעלד פאר די בעליידיגונג וואס איך בין געגאנגען געגען איהם.

מיט אכטונג.

שלמה פשיטיצקי

חקון טעות דער פערבאט פון אקאדאמאל אין די האבען על פי טעות געשריבען. טעג פון פאבאר איז חל' בין 19. טשער- היעץ אין גיט ביין 19 מאי וואס מיר

פון 1-ען מאי הויבען אן קורסירען סיסטעמאטיש בעקוועמליכע
אויטאפוסטן פון דער שטאדטישער קאמוניקאציע
אויף דער ליניע:

ראדאם-ראי-ע-אנטאניובקע-שיצהי-יעדלני און צוריק

די פערזאנלעכע פון דער אויטאפוסטן קאמוניקאציע

אבפאהר פון פל. 3-ער מאי

אין ראדאם.

יודישער פערזאנלעכער וואל-קאמיטעט
דזיערשקיוו גלייכע און אומגעגענענד.

אויפריפ

ברידער יודען!!!

די לעצטע קהלה, וואס איז געווארען געוועהלט אין יאָהר 1924, האָט זיך נישט פֿאַרשטאַנען מיט קיין ממשות'דיגע אַרבייט לטובת הכלל, פון אונ-
זערע אַ געוואָרענע גראַפֿעס און פֿעדעווענעט געוואָרען הונדערטער
טויזנטער זאַלעס אויף אַ ברידער קריגע און געמאַכט אונזער שטאַדט למשל
ולשנינו אויף דער גאַנצער וועלט.

די יודען אין דזיערשקיוו, גלייכע און אומגעגענענד בילדען 40 פּראָצענט

פון דער אלגעמיינער יודישער בעפעלקערונג און מיר נויטיגען זיך אין אַ בית

המדרש, מקוה אגוד (די תלמוד תורה אויף סקארשעווער גאס מוזן מיר מיט

אייגענע גראַפֿעס און סטאטאליסטיק און קיינער פון די געוועזענע אפיסירוסים, האָבן זיך

נישט געקענט פֿאַר אונזערע נויטיגע רעליגיעזע צרכים, נאר מען האָט אונז

אַ געוואָרפֿן אַ מחלוקה, געגען עס ווילען פון די ברייטע יודישע פּאַלעס-מאַסן!

אלץ איז געווען געוואָרען אַ צייטווייליגער קאָמיטעט פון די פֿאַר-
שטעלער פון דזיערשקיוו, גלייכע און אומגעגענענד, וואָס האָט אויף זיך גענו-

מן די אויפֿאָר אַרײַנצופֿיהרען בײַ די קומענדיגע וואָהלען זעלבסטשטענדיגע

און מוסיע אַרשטעלער פון אונזער געגענד, די וועלכע ווײַסען אַמבעסטען

אונזערע נויטיגע פֿערזענלעכע, לױט די צאָהל, האָט עס קומט אונז, און

נישט קיין נאָכשטענדיג ווי בײַ יעצט...

אונזער פּראָגראַם איז:

אויפֿבויען אַ גרויסן בית המדרש, אַ היגיענישע מקוה, פֿער-
גרעסערען די תלמוד-תורה, פֿערלעשען דעם אש המחלוקת, בויען

די שטאַדט מיט שלום און פֿערטיידיגען די יודען פון אונזער געגענד

בפֿרט, פון גרויסע שטייערען און לאַסטען.

לאָזט אייך ברידער נישט אַפֿערירען פון קיין מחרחרי ריב, וואָס וועט

נישט אײַסען די רובֿה פון כלל, נאר וועט אײַנענע כיפורים, אפֿביצעט און

וועט זיך, ציטוואָלד אײַננײַסן אויף די בענקלעך פון די גמיע צו פֿערגיסן בלוט.

מיר וועלען אויסוועהלען אזעלכע, וואָס זאָלען בויען די

שטאַדט, אָפֿער נישט אזעלכע, וואָס האָבן חרובֿ געמאַכט די קהלה.

יעדער מנין און בית המדרש דערט געפֿעטען צו דעלעגירען

3 פֿערזאָן אויף די פֿעראַנטוואָרט, וואָס וועט פֿאַרקומן מוצש"ק אח"ק

8 אַווענד איז בית המדרש סקארשעווער 45.

און פֿיפל ראָזען

צייטווייליגער קאָמיטעט:

בית-המדרש, וואָס איז געווען
ישראל האָר, משה נייחויז, יוסף האָר,
לייב הינערמאן, חיים יעקב טיראנעל.
בית-המדרש, טייכמאן (לובלינער 78):
נתן דוד הכהן פרידענרייך, מאַטיל
קאַזאַזסקי, ירחמיאל זיידמאן איטשע
פערנעמאן, נתן גערשענמאן, מענדל
ווייסמאן, חיים קאָץ.

בית המדרש ר' אישא מאיר לעסלי
גלייכע:
יצחק בערענמאן, רפאל זינערמאן
גבאים יצחק זאב ראָזענבערג, מרדכי
טיישעלעבס, היינריך צוקער, אַנשיל
נייחויז, שאול פֿיקס.

בית-התפילה, פֿאַרענשטיין, נאָוואַ-
גראַ-זאָק גאס: מרדכי מילער.
בית התפילה, סקארשעווער 41:
יעקב מענדל מרגליות, עזריאל גראַס-
פערל, מרדכי טייכמאן, שלמה רייכ-
נאָרעל און יעקב טעכערמאן.
בית המדרש, קאַזאַ-זאָק 4:
משה קיממער און ישראל מאיר גראַס

בית-התפילה, סקארשעווער 24:
יוסף זיידענבערג, שלמה אלעזר גאר-
פֿינקעל, אהרן לעווענטאָל, אַליעזר אלי'
טריקענבערג, אַליעזר לעווענטאָל און
פנחס פֿעלדמאן.

בית התפילה, קרול דזשערשקיוו:
מאטיל וויינבאָרשען און אפרים שאַפֿיר.
בית-התפילה, הר' ישראל'ס וואָס איז
ישראל גאַלדפֿאַרב.
בית-התפילה, ר' לייביש פֿסח גאַרנע
גאס: שלמה וויינבאָרשען.

בית המדרש, פֿיאַסקי 29
חיים וואַרשער, מענדל שטיינבאָק, און
יהושע בלייכמאן

בית התפילה מנשה רעשקעס קאָזשני-
צער גאס:

יוסף גושמאן יוקב פֿירענבוים און
סענדער ראָזענצווייג.

בית-המדרש, הר' משה רובינשטיין ע"ה
יחזקאל רובינשטיין און יוסף בערקאָוויטש
בית-התפילה, ר' לאנדא, פֿאַקטאָלנא
בנימין לאנדא, איטשע קירשענבוים

ראדאם, דעם 28 קוויטשען 1931 י.

די וואהל-קאמיטע

פאר'ן דורכפיהרען די וואהלען

צו דעם קהלה-ראט אין ראדאם

ג. דז. 30

מודעה

די וואהל-קאמיטע פאר'ן דורכפיהרען די וואהלען צו

דעם קהלה-ראט אין ראדאם פאדערט אויף די וואהלער אויפ'ן

גיונד פון 29 פונ'ם וואהל-רעגולאמין פון דעם 24|X 1930

י. (רו. ארז. פ.ר. פון 6|X 1931 י. ג. 75 פ. 592) פארצולעגען

אין משך פון 5 טעג ד. ה. פון דעם 29|IV ביז דעם 4|V י.

אינשליסליך פון 10 א זונטער פריה ביז 2 נמ. אחוץ שבת

די קאנדידאטען = ליסטעס

פאר מ'טגלידער פון דער ראדע און זייערע פערטרעטע

ליסטעס, וועלכע דערנען נישט אריינגעטרעגען אין דער

פעשטימטער צייט, וועלען נישט בעריקזיכטיגט ווערען.

יעדע קאנדידאטען-ליסטע מוז דערנען אריינגעטרעגען דורך 50 קהלה-

מייסדיגער וועלכע פארציען דאס אקטיווע וואהל רעכט און מוז אויך

הייך די ווערען אונטערגעשריבען מיט דעם נאמען און פאמיליע נאמען.

ע"מ איר צוועגנען ווערען די באשטעטיגונג און דעם גענויען אדרעס.

א קאנדידאטען מוז ענטהאלטען 36 קאנדידאטען, גענוי אנגעגעבען

דעם נאמען פאמיליע-נאמען, יאהרען, בעשעפטיגונג, וואהנארט און בעציי-

כצא הייך לויפערנע נומערען.

דאס אנגעבען פון קאנדידאטען-ליסטען מיט דער בעצייכנונג פון געווי-

סע פאר'נען אדער גרופען איז ערלויבט, אבער נישט פאדערליך.

אויף די קאנדידאטען-ליסטען מוז איינער פון די אונטערגעשריבענע

זיין אנגעגעבען אלס פערטרויאונגס מאן, א צווייטער אלס פערטרעטער.

אויב דאס פעהלט, ווערט אלס פערטרויאונגס מאן געטראכט דער 1-טער

אדער 2-טער אלס פערטרעטער.

צו דער קאנדידאטען-ליסטע מוז צוגעגעבען ווערען אייגענהענדיג

א בעצייכענע ערקלערונג. פון יעדען קאנדידאט, אז לויט זיין גענויס-

טער ידיעה האט ער דאס פאסיווע וואהל-רעכט, און איז מסכים מיט דעם

איינשטאנען איהם אין דער ליסטע און, אז ער איז גרייט אָנצונעמען דעם

מאנראט, אויב ער וועט געוועהלט ווערען.

צו צוויי, אדער צו ערליכע קאנדידאטען-ליסטעס מעג מען צוגעבען

אנערקלערונג, אונטערגעשריבען פון אלע די, וואָס האָבן אונטערגעשריבען

די ליסטעס, אז די בעטרעפֿענדע ליסטעס זענען פֿערבינדען, אזא פֿערבינ-

דענע גרופֿע פון ליסטעס ווערט בנוגע די אנדערע ליסטעס בעטראכט אלס

אין ליסטע.

די וואהל-קאמיטע

פאר'ן דורכפיהרען די וואהלען צו דעם קהלה-ראט

אין ראדאם.

דאביי איז א שיקר מוחלט:

(1) אז מיר האבען רעקלאמירט געגען איבער 600 פערזענלעכע דאָרנער בוכדע יורדים; דאָגעגען איז אמת, אז די צאָהל איז קלענער פון 400 און דאָס נאָר בנגע אַפּיציאַל פאַררעכטערטע אַלס צדקה-נעמער מקדמונים, וואָס ס'איז אַ סוד פאַר גאָנץ בראַד זייער מעמד.

(2) אז מיר האָבען אויפגעגעבן די געניסער פון מתן בסתר. ווי בע-קאנט ערטיילט מתן בסתר די קהלה און מיר האָבען זיך נאָר בענוצט מיט דער עוידענען פון דער „עזרה“.

די אַט „הימל שריינדע“ עולת האָט דאָס זיי די „איידעלע“ מפונקים מענשען וואָס זענען כידוע, געוואָלדיג חס אויף געזעלשאַפטיכען כבוד-געגעבען די אנרגענג צום שמוציגען סאָפּלעט א. ג. וועמען געהערן זיי פאַרפלענדען די אויגען וועלכער איז אי געדווקט געוואָרען אין „רעד“ לעבען אי געטיילט געוואָרען שבת אין די גאָסען פון שטאָט.

אין זייער „אויסרוף“ לערנען זיי מיט אונז אַ פּרק עטיק וועגען שפיכת דמים פון בכבוד פאמיליעס און צווישען די שורות גייט אַ קאפּולע אַנאָ-הערעניש, אז ס'איז דורך אונז אויך באַליידיגט געוואָרען דער כבוד פון די ראַדאמער טרעגער... וואָס דארמען פאַרשטייט זיך נישט בלייבען קיין מוחלים על כבודם און אויף זייער פּגיעת הכבוד רעאגירען.

אט דאָס איז די גאנצע טענדענץ פון זייער פאַמיליעס וועלכער קוואליפֿי-צירט זיך כמעט פארן שטראָף-קאדעקס צוליבן אויפרייצענען טאן זיינעם! און מיר ווייסען שוין באמת נישט וואס מעהר צו באוואנדערען זיי די לייט: זייער חוצפה אדער גאר זייער באאיינטיקטע גלויבען זיי טאקע, אז דער דעת הקהל קאן נעמען ערנסט א פאמיליעס פון תקינים ב'הא הידיעה קענען ציוניסטען א-לא יחיאל פרענקעל אדער אנדערע? ווער זענען זיי דאס וואס וואנען זיך מיט אונז צו פארעפנטען געזעלשאפטליך? (אז זיי קאנען זיין „שטארק“ דאס ווייסען מיר אבער נישט געזעלשאפטליך). ווער זענען זיי דאס וואָס לערנען מיט אונז אַ פּרק אין דרך-ארץ און אין געזעלשאפטליכער מאָדאָ?

זיי אונזער גאנצער אויפגעבראכענע געגען זייערע מעשים נעמען מיר דאָך די דאָזיגע לייט לגמרי נישט ערנסט! מיר טרעקטירען זיי נאָר ווי בייע ווינען וואָס בושטווען אָבער אין דער פערסעקוטיוו זעהען מיר שוין זייער תכלית — דעם תכלית פון קיין דיונה, וואָס ערשיינט און פערשווינדעט אָהן יעדען שפור. און מיט'ן דאָזיגען פייערונג ווערען וועלען די פער-פלענדער זיכער קיינעם די אויגען גלייטש סערבלענדען.

דער ציוניסטישער וואהל-קאמיטעט

אין ראדאם.

23-08

די פערפלענדער וועלען קיינעם די אויגען נישט פערפלענדען!

מיט 2 וואָכען צוריק האָבען מיר אָפּגעדווקט אין „ראַדאָמער לעבען“ נר. 15 אַן אויסרוף, אין וועלכען מיר האָבען איבערגעגעבן לרעת הקהל אַ טייל נאָר פון די אונזערערע וואהל-מעשים וועלכע ס'האָבען זיך מיט פרויריגען מוט ערלויבט די תקינים פון דער הינער וואהל קאמיסיע. צווי-שען אנדערע האָבען מיר דערמאָנט דעם פאָקט, וועלכער האָט ווי בעקאנט ארויסגערופען דעם שטורעמדיגסטען פראָטעסט פון דער גאנצער יודישער עפענטליכער מיינונג אין לאַנד, נספּליך דאָס עלימינירען פון דער וועהלער-ליסטע. מכלומר'שט צילעב יראת שמים פון פאראנאָף צוואנציג-צווישען אנדערע. דעם נאָמען פון אונזער חשובען חבר יחיאל פרענקעל, לאַנגיעט-ריגען לעגאַל-געוועזענען ראש הקהל, וואָס-פיהרער פון דער ראדא-מער געזעלשאַפטיכקייט, געו. מיטגליד פון ציו. סאָרטי-ראט אין פוילען און שטעלפארטערשענדער מיטגליד אין ראט פון דער „דזויאיש איידושענטיי-יודישע אָגענץ“ א מענטש וואָס שטייט אָהן צווייפּעל משכמו ולמעלה העכער פון זיינע פּסלנים אין זיין פון יודישער קולטור, טראדיציע און תורה-ערודיציע. דאָס „געוויסען“ פון דער וואהל-קאמיסיע וואָס רעקרוטירט זיך כידוע פון בלויז „יראים ושלמים“ האָט נישט אויסגעטראגען צוגעבען וואהל-רעכט אַט דעם עהרנדיגסטען און פארינסטפולען מאַן! דער כבוד פון יחיאל פרענקעל איז דערמיט הייט, ווייט נישט געטראָפּען געוואָרען ווייל סוף כל סוף גילט נאָך דער כלל „תכל לפי המביש והמתביש... אָבער צי דאָרף מען נאָך אַ בולטער'ן בעהיוו צו רעם איינזייטיגען תקיפות'דיגען מיוסען שפּיעל, וואָס די הערען פּווען אָן און דערפאַר איז דאָך נאסיר-ליך דער שטורם. וואָס איז אויפגעוויכען געוואָרען קעגען דער סאָנאָל-יעזער געשיכטע אין דער פרעסע. האַראקטעריסטיש פאר די ראדאמער בעזיהונגען איז דאָס וואָס אפילו דער אידה וועלכע מיר בעקעמפּטען אומעטום א״ס קאַנסע-וואַטיווע ראַקציאָנערע פאַרטיי מיט שעדליכע פאַלי-טישע מעטאָדען, אז אפילו איהר פון דערווידער דאָס נראָבע תקיפות-שפּיעל פון די הייגע קהלה-מושלים און צוזאמען מיט דער פראָגרעסיב-און נאציאָנעלער פרעסע אין לאַנד האָט אויך דאָס „נאָגאלאט“ ארגאן פון „שלומי אמוני ישראל“ רעאגירט אויף דער א.ד. געשיכטע אין דער פאָר-פון א פרייז פון יעדער הינער „אנדח“ אין וועלכען זי טרייסעלט זיך קא-טענאַריש אַפּ פון וועלכער עס שיכות מיט דעם סקאַנדאַל.

אלס ענטפער אויף אונזער אויסרוף האָבען די תקינים אָפּגעדווקט אין „ראדא“ לעבען“ נר. 16 א פלאַם-הייערדיגען ויצעקי געגען ציוניסטען א.א. וועלכע האָבען אין דער צווישענ-צייט רעקלאמירט אין דער אויפזיכט-ס-מאכט בנגע וואהל-רעכט פון צדקה נעמער וועמען ס'דינט נישט דאָס וואהל-רעכט אויפ'ן סמך פון פאַר. 5 פון דער וואהל-אָרדינאַציע. און דאָ וואָל טא-קי אויפגעקלערט ווערען, אז זיי די „געזעק-טרייע“ די שומרים פון פאראנאָף זענען פער-צופאל געוועזען נאָר וואָסנע טאַלעראט צו די צדקה-נעמער און קיינעם נישט געשטראָבען פון דער וועהלער ליסטע. אָביר שטארק טועט זיין וועלען זיך די וואָס וועלען גלויבען, אז דאָס האָט דאָ „יעפע יושר געפיהל“ זייערס (ו) אַזוי דיקטירט צו האַנדלען, ביכער איז נוטה צו זיין צו דער השערה אז דאָס האָט זי הוה גלייטש נאָך דער געגרייט אַ פרעטעקסט צו פּסלען די וואהלען אין פאל פון א וואהל-מפלה בכדי צו האָבען אַ גרייטען פּאָטיוו פאר דער אונגלייטיגקייט פון די וואהל-לען נעמליך אז ס'האָבען געוועהלט מענשען אָהן וואהל-רעכט...

קענענדיג אונזערע „דיפלאמאטען“ פון דער לאַנגיעהריגער ערפאָהונג און שטיצענדיג זיך אויף אויף דער פראָקטיק פון דער אויפזיכט-ס-מאכט וועלכע האָט אין 1924 בפירוש געפאָדערט פון דער דאָמאָלדיגער וואהל-קאמיסיע די רשימת פון די שטיצע-נעמער, האָבען טייל פון אונז אים אויס-צומיידען די עווענטואליטעט אַריינגעטראָגען זייערע רעקלאַמאַציעס.

ענגליש
ענגלישע און פוילישע האנדעלס-קאָרעספּאָנענטן
פּרש-קלאַסיג — מייסטערהאפט
ראדאם, זשעראמסקי (לובלינער) 14, וו. 2
אין די שעה 9-7 פרייז אין אונז.

טאפערען
צו זעהר ביליגע טייזען
קען מען גוט בעס מען
אין דער לאַנג-יעהריגער שטאָט
שטייט יאָן
ראדאם, לובלינער 21.

די בעוואוסטע וואָר-
שאווער פאָבריק פון
לובלינער 30 אין צווייטען הויף, פאַרטער, בעזיצט אויף לאַגער
די גייעסטע מאָדעלען צו ביליגע פרייזען.
JESZURYM